

נפת בית לחם: קיטוע וחששות הומניטריים

ינואר 2015

עובדות

- כ-210 אלף פלסטינים חיים כיום בנפת בית לחם, כ-6,000 מהם מאכלסים 17 אתרי מגורים הממוקמים בשטח C, הנתון לשליטתה הישירה של ישראל.
- יותר מ-100 אלף מתנחלים מתגוררים ב-19 התנחלויות ומאחזים ברחבי הנפה, לרבות בחלקים שסופחו בפועל על ידי ישראל לעיריית ירושלים.
- יותר מ-85% מנפת בית לחם הוגדרו כשטח C, שרובו הגדול מצוי מחוץ לתחום לפיתוח פלסטיני, לרבות כמעט 38% שהוכרזו "שטחי אש", 34% שהוכרזו "שומורות טבע" וכמעט 12% שהוקצו לפיתוח התנחלויות.¹
- הרשויות הישראליות אישרו תוכניות מתאר המתירות לפלסטינים לבנות באופן חוקי בנפות מ-1% משטח C בנפת בית לחם.
- מאז 2009 הרשו הישראליות 118 מבנים פלסטיניים בשטח C שבנפת בית לחם בנימוק של היעדר היתרי בניה, ובכך גרמו לעקירתם של 174 בני אדם; כמחצית מהמבנים שנהרסו נבנו במימון תורמים.
- 56 ק"מ מתוואי גדר ההפרדה ממוקמים בתוך נפת בית לחם. בניית 42% מתוכם הושלמה ו-20% עדיין בבנייה. אם תושלם הגדר כמתוכנן, 12 קהילות ינותקו פיזית מיתר הנפה.
- חקלאים ב-22 קהילות לפחות ברחבי הנפה זקוקים להיתרי מבקרים או לתיאום מוקדם כדי להגיע לאדמות בבעלותם הפרטית הממוקמות בין גדר ההפרדה לקו הירוק, או בקרבת התנחלויות.
- מ-2009 עד 2014 תיעד משרד האו"ם לתיאום עניינים הומניטריים ברחבי הנפה 162 אירועים שבהם מתנחלים פגעו בפלסטינים או גרמו נזק לרכושם, וכן 73 אירועים שבהם פלסטינים פגעו בישראלים או גרמו נזק לרכושם.
- ב-2014 נהרגו ארבעה פלסטינים, שניים מהם ילדים, מידי כוחות ישראלים בעימותים שפרצו במהלך הפגנות ומבצעים צבאיים ברחבי נפת בית לחם, ו-1,292 בני אדם נוספים נפצעו, לרבות 614 ילדים.

- במחיתן של משפחות רבות המתפרנסות מחקלאות. הגישה לאדמות פרטיות הממוקמות בתוך גבולותיהן החיצוניים של התנחלויות, באזורים המתאפיינים בלימות מתנחלים חוזרת ונשנית או בין גדר ההפרדה לבין הקו הירוק מתבצעת בכפוף למערכת היתרים או לתיאום מוקדם עם הרשויות הישראליות. הפיריון החקלאי נפגע כיוון שבמסגרת מנגנונים אלה מוקצה מספר מוגבל של ימים, וכן לנוכח ההגבלות הנלוות על כניסת כלי רכב ומיכון לשטחים אלה.
- הרשויות הישראליות אינן אוכפות ביעילות את שלטון החוק בכל האמור במעשי אלימות של מתנחלים ובהשתלטות של מתנחלים על אדמות, וכך נפגעים עוד יותר ביטחונם של פלסטינים, בריאותם הנפשית ומחיתם. לעתים קרובות, כוחות ישראליים אינם עוצרים מתקפות, והמעקב לאחר מעשה אינו מספיק או לוקה בחסר. המדיניות של "הכשרה" בדעיכת של מאחזים שנבנו על אדמת ציבור שמתנחלים השתלטו עליה בלא הרשאה רשמית כלשהי תורמת לאווירה של פטור מעונש.
- ככוח הכובש, ישראל מחויבת להבטיח מענה לצורכיהם ההומניטריים של פלסטינים בנפת בית לחם, ולדאוג לכך שהם יוכלו לממש את זכויות האדם שלהם, לרבות הזכות ליהנות ממשאבי הטבע שלהם ולהיות חופשיים מאפליה לרעה. כן מוטלת על ישראל החובה להבטיח כי האזרחים לאלימות ולשתלטות על אדמות יתנו את הדין על מעשיהם. העברתה של אוכלוסייה ישראלית אל תוך השטח הכבוש אסורה.

- בשנים האחרונות הגבירה ישראל את יישום המדיניות והנהגים הישראליים מימי תחילת הכיבוש המבטרים יותר ויותר את נפת בית לחם ומפרדים את אוכלוסייתה. נהגים אלה כוללים בין היתר סיפוח שטחים לישראל; תפיסת אדמה והקצאתה לפיתוח התנחלויות ולאיוונים צבאיים; הטלתן של הגבלות גישה פיזיות ומנהליות; משטר תכנון ואיזור בלתי ראוי; ואכיפה לא יעילה של החוק על מתנחלים.
- הקמת התנחלויות ברחבי הנפה והרחבתן המתמשכת נמנות עם הגורמים המרכזיים לפגיעה בחוסנם של פלסטינים. הכרזתם של שטחים גדולים כאדמת ציבור (המכונה גם "אדמת מדינה") והקצאתם לפיתוח התנחלויות תרמו לצמצום המרחב העומד לרשות פלסטינים לשם שימור מחיתם ולפיתוח של דיור ושירותים נאותים. אם תושלם גדר ההפרדה המתוכננת סביב התנחלויות גוש עציון, היא עתידה להפריד את העורך החקלאי של בית לחם מהמרכז העירוני שלה ולפגוע בגישתם של בני אדם לשירותים.
- ברובו המחולט של שטח C בנפת בית לחם אסורה בנייה פלסטינית, והדבר מביא להריסת מבנים שנבנו בלא היתר ולעקירתם של בני אדם. תוצאה נוספת היא מעבר של זוגות צעירים לשטחי A ו-B בניסיון למצוא מענה לצורכי הדיור שלהם. איסור זה מיושם כחלק מתהליכים ובמסגרת מוסדות תכנוניים המדירים פלסטינים מהשתתפות ובה בעת מבטיחים מעורבות מלאה למתנחלים.
- שורת הגבלות על גישת חקלאים פלסטינים לאדמה שלא נתפסה להרחבת התנחלויות או לאיוונים צבאיים פגעה

1. נתונים אלה כוללים שטחים שהוגדרו כ"שומורות טבע" בהקשר של הסכם וואי בין ישראל לאש"ף משנת 1998, המנוהלים למעשה כשטח C. שלוש הקטגוריות בתוך שטח C חופפות זו את זו באופן חלקי (ראו מפה).

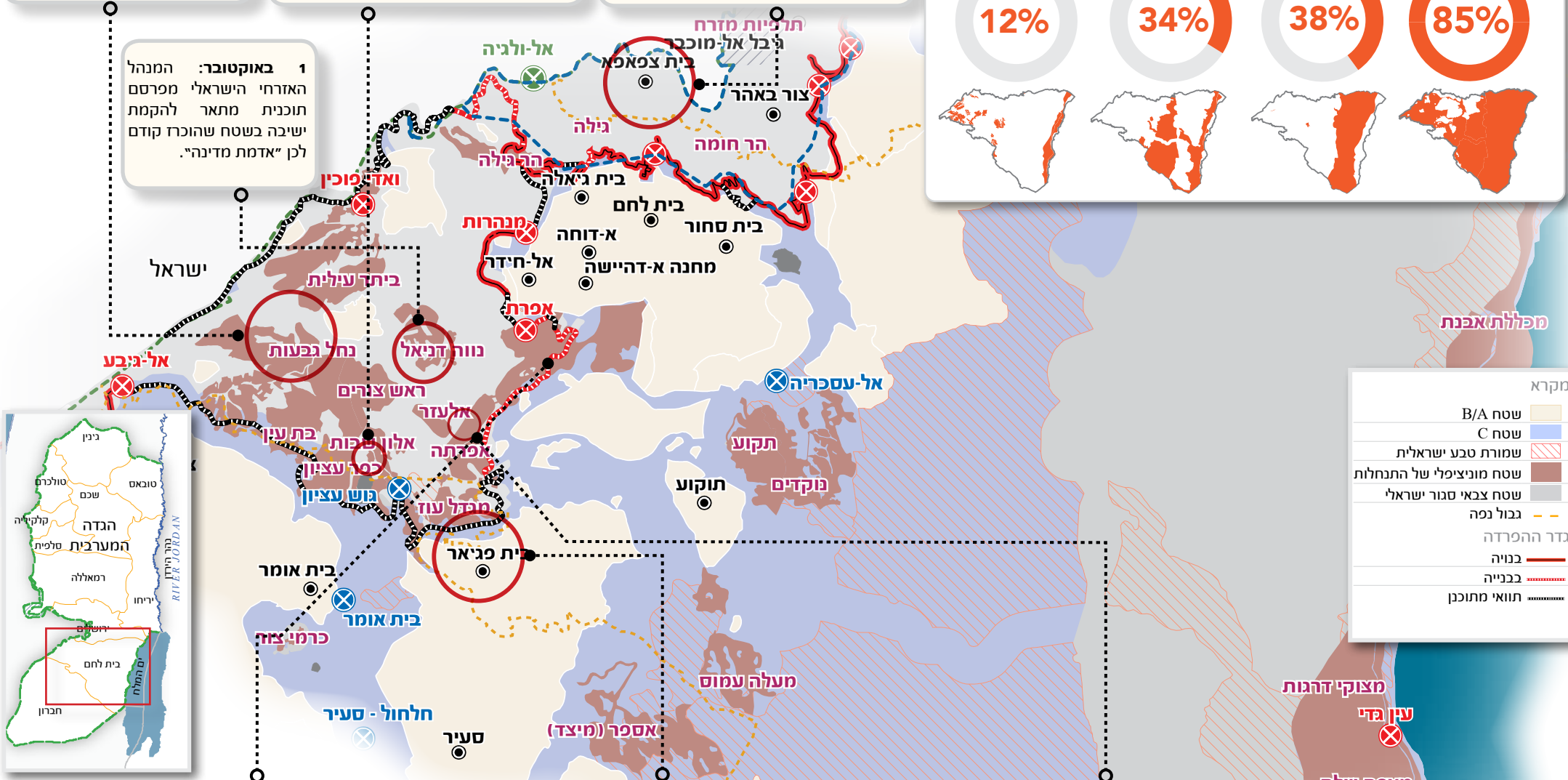
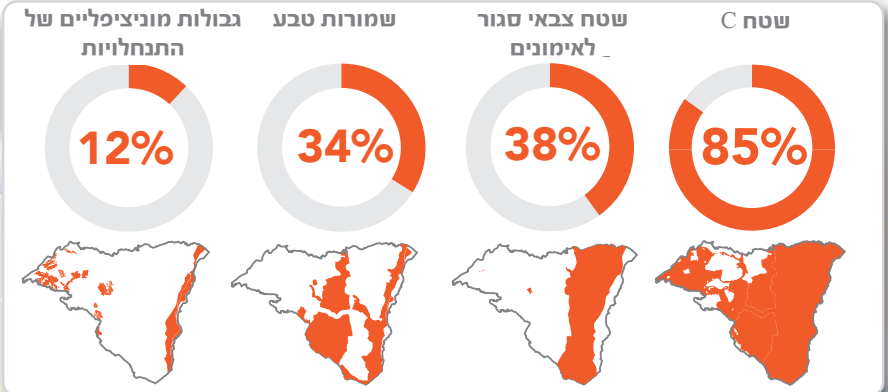

קיטוע נפת בית לחם: התפתחויות עיקריות ב-2014

25 באוגוסט: המנהל האזרחי הישראלי מכריז על **3,779** דונם "אדמת מדינה".

12 ביוני: פלסטינים חוטפים **שלושה** צעירים ישראלים ולאחר מכן הורגים אותם.

24 בספטמבר: רשויות ישראליות מקדמות תוכנית לבניית **2,610** יחידות דיור בהתנחלות גבעת המטוס.

מקרא

B/A שטח	
C שטח	
שמורת טבע ישראלית	
שטח מוניציפלי של התנחלות	
שטח צבאי סגור ישראלי	
גבול נפה	
גדר ההפרדה	
בנויה	
בבנייה	
תוואי מתוכנן	

6 ביולי: מתנחלים פורצים כביש המחבר דרך אדמות פלסטיניות בין ההתנחלות אפרתה לחווה החקלאית גבעת העיסם.

4 ביולי: מתנחלים משתלטים על חורשה ומכריזים על הקמת "אתר תיירות".

6 באפריל: המנהל האזרחי הישראלי מכריז על שטח בגודל **אלף** דונם "אדמת מדינה"; חלקו כבר הוקצה לפיתוח התנחלות.